

پیشرفت‌هایی است که از دل جنگ و با دستان خالی آغاز شده‌اند؛ تجربیات منحصر به فردی که بازخوانی و روایت آنها می‌تواند از هر الگوی خارجی دیگری، برای امروزمان کارسازتر باشد.

البته تلاش برای بازخوانی و الگوگیری از این تجربیات، مخالفانی هم دارد: کسانی که اصولاً سرمایه‌گذاری در حوزه‌های نظامی و حتی سخن گفتن از پیشرفت‌های نظامی و علمی و فناوریانه برآمده از شرایط جنگی را، بی‌توجهی به ویرانی‌ها و خون جوانان و مردم بی‌گناه دانسته و آنها را جنگ‌طلبانه می‌خوانند. از منظر پاسخ به این شبهات هم، «خط مقدم» در نقطه مهمی از روایت جنگ ایستاده است و واقعیت «دنیای موشک‌ها» را به خوبی نشان داده است. برش خاطرات مربوط به سال‌های پرتالهاب ۶۳ تا ۶۵ است که به نوعی کار جنگ به بن‌بست رسیده بود؛ همه دنیا پشت صدام بودند و حتی اگر توفیقی در جبهه‌های جنگ به دست می‌آمد، با بمباران گسترده و غیرانسانی مناطق مسکونی و شهری ایران پاسخ داده می‌شد. روزگاری که گاهی شهدای پشت جبهه‌اش، از خطوط مقدم رویارویی با دشمن بیشتر بود و دستیابی به قدرت آتش دوربرد و امکان ناامن کردن بغداد، می‌توانست اهرم مهمی برای کاهش بی‌پروایی و وحشی‌گری صدام باشد.

در چنان وضعیتی، سوریه و لیبی، دو امید ایران برای دستیابی به موشک‌هایی بود که همه دنیا آنها را از ایران دریغ کرده بود. سوریه با وجود وضعیت خوب تسلیحات جنگی، به خاطر موقعیت جنگی‌اش با اسرائیل و تسلطی که شوروی بر ارتشش داشت، اختیار انبارهای خودش را نداشت. با این حال حافظ اسد قبول کرد تا برای یگان تازه تأسیس موشکی ایران، دوره آموزشی پرتاب موشک اسکادبی بگذارد؛ دوره‌ای که حاج حسن طهرانی مقدم و همکارانش، آن را به‌طور فشرده و در کمتر از سه ماه گذراندند و از نزدیک، نتیجه عدم استقلال و وابستگی را در رفتار مستشاران روسی با نظامیان

و متخصصان سوری دیدند؛ شرایطی که غیر از تحقیر، با انتقال دانشی که در حد اپراتوری بود، امکان و فرصت هرگونه پیشرفت و خودکفایی را از آنها می‌گرفت. زمستان سال ۶۳، هم موشک‌ها و هم تیم و موضع پرتاب آماده بودند؛ آن هم در شرایطی که جاسوسی‌های ستون پنجم و تحریم، موجب می‌شد تا ساده‌ترین کارها هم با دشواری و صرف زمان‌های طولانی انجام شود؛ مثلاً تعیین مختصات که قاعدتاً با دستگاهی که لیبیایی‌ها با خودشان آورده بودند می‌بایست چندساعته به نتیجه برسد، به خاطر تحریم و عدم ارسال اطلاعات ماهواره‌های خارجی به ایران، عاقبت با روش‌های نقشه‌یابی قدیمی و چندین هفته صرف وقت به سرانجام رسید. بالاخره، روزهای

»
«خط مقدم»
در نقطه مهمی
از روایت جنگ
ایستاده است
و واقعیت
دنیای
موشک‌ها را
به خوبی نشان
داده است

